

[Vědecký postup]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1999](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1999](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 4. 8. 1999

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 4. 8. 1999

[Vědecký postup]

K bytostné povaze vědy resp. vědeckého postupu náleží, že se zabývá něčím, co tu je nezávisle na vědě (resp. na jejím postupu) a – pokud jde jen o ten postup – co tu je „dříve“ než věda (resp. než onen postup). Opatrně musíme formulovat proto, abychom neupadli do ontologických (resp. metafyzických) předsudků v podstatě platónského typu. Je totiž třeba pamatovat na to, že za vědu je považována také matematika, a to nejen od počátku, ale vlastně až do dneška (Kant dokonce napsal, že v každé vědě je tolik vědy, kolik tam je matematiky, takže matematika je pro něho vlastně předpokladem a základem vědy a vědeckosti). Nicméně předpoklad, že to, co věda zkoumá, tu musí být dříve než věda, neobstojí, protože by to znamenalo předpokládat nějakou preexistenci matematických (např. geometrických, ale ve skutečnosti vůbec jakýchkoli „objektů“, přesněji – s Husserlem řečeno – intencionálních objektů či předmětů). Proto je nutno volit obezřetnou formulaci, že takový intencionální předmět tu musí být dříve než jakékoli zkoumání tohoto předmětu. To vůbec neznamená – a nesmí tak být interpretováno – že je tu odevždy nebo alespoň že není či dokonce nemůže být výtvozem nebo alespoň spoluvýtvozem zkoumajícího (a už vůbec ne výtvozem libovolným, svévolným).

(Písek, 990804-1.)